

# نبود آمار دقیق از اطلاعات پایه‌ای اقتصاد و تصمیم‌گیری‌های نادرست

نظام آماری و کیفیت بانک‌های اطلاعاتی علاوه بر آنکه به‌عنوان یکی از مهم‌ترین شاخص‌های توسعه‌یافتگی کشورها به شمار می‌رود، پیش‌نیاز تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشورهاست. از این رو، تلاش برای ایجاد یک نظام آماری کارآمد و مؤثر از الزام‌های اولیه و ضروری در برنامه‌ریزی‌ها به شمار می‌آید؛ این در حالی است که در حال حاضر مشکلات مهمی در زمینه عدم دسترسی به آمارهای شفاف، به‌روز و مبتنی بر صحت و دقت کافی و ناهماهنگی آمارهای منتشر شده در مراکز آماری از جمله بانک مرکزی و مرکز آمار ایران احساس می‌شود. از این رو، بنابه اهمیت موضوع و با ملاحظه مسایل و کاستی‌های نظام آماری ایران و ارتباط آن با سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، به‌طور کلی مدیریت صحیح اطلاعات آماری، ارتقای صحت و دقت سازمان‌های ارایه‌دهنده آمار و اطلاعات، پرهیز از ملاحظات سیاسی در انتشار آمار و انتشار به‌موقع و بهنگام آمارها پیشنهاد می‌شود.

- در بسیاری از کشورهای در حال توسعه از جمله کشور ما، نقش و اهمیت آمار در حکمرانی ملی به‌درستی تبیین نشده است. در واقع، وجود نوعی بی‌توجهی یا نبود توجه سطوح مختلف خط‌مشی‌گذاری به اهمیت آمار، به کم‌دقتی در تولید آمار منجر شده است. این کم‌دقتی باعث تولید آمار ضعیف و همچنین تضعیف سازمان‌های آماری شده است. بنابراین، می‌توان گفت، این بی‌توجهی وضعیتی را رقم می‌زند که در آن:
- ۱- هماهنگی بین ظرفیت‌سازی آماری و تلاش‌های جمع‌آوری داده در هر دو سطح ملی و بین‌المللی ضعیف است؛ برای مثال، بین مرکز آمار ایران، بانک مرکزی و بخش آماری وزارتخانه‌ها هماهنگی وجود ندارد.
  - ۲- اطلاعات و داده‌های موجود ضعیف یا حتی نادرست هستند و به‌راحتی در دسترس نیستند.
  - ۳- از آمار و اطلاعات در طراحی روش‌های سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری‌ها به صورت محدود استفاده می‌شود. به‌طور کلی می‌توان اهمیت آمار را برای سیاست‌گذاران در بیانیه بانک جهانی به صورت زیر بیان کرد: «چرا آمار مهم است؟ به عبارتی، آمار شواهد مورد نیاز را برای طراحی روش‌های سیاست‌گذاری فراهم می‌کند. آمار برای شناسایی نیازها، اهداف و پایش برنامه‌ها مفید است. بدون آمار خوب، فرآیند توسعه از شفافیت لازم برخوردار نیست، سیاست‌گذاران نمی‌توانند از اشتباهات خود درس بگیرند و نمی‌توان دولت را پاسخگو نگه داشت»<sup>۱</sup>.

1- World Bank, 2004.

کشاورزی مورد نیاز است. همچنین به‌منظور رتبه‌بندی مناطق شهری و روستایی به لحاظ وضعیت بیکاری و فقر لازم است اطلاعات و آمار دقیقی از تعداد جمعیت و سرشماری خانوارها و همچنین وضعیت امرامعاش، بهداشت، مسکن و... در دسترس قرار گیرد.

ج- آمار خوب نقش کلیدی و مهم در تدوین، اجرا و ارزیابی سیاست‌گذاری دارد؛ آمار می‌تواند اثرات سیاست‌گذاری را بر اجتماع ارزیابی کند، اما اگر نتوان اثرات یک سیاست‌گذاری را به‌درستی اندازه‌گیری کرد، نمی‌توان در مورد خوب یا بد بودن روش سیاستی قضاوت کرد.

د- آمار خوب مبنای مناسبی را برای تصمیم‌گیری صحیح فراهم و به دولت کمک می‌کند اقدام‌های مناسبی را برای حل مسایل پیچیده اتخاذ کند و چهارچوبی را به‌منظور مدیریت و ارزیابی برنامه‌ها و سیاست‌گذاری‌ها مانند برنامه‌های مبارزه با فقر فراهم آورد.

**۲- ضرورت آسیب‌شناسی نظام آماری کشور**  
به‌منظور برخوردار بودن از نظام آماری کارآمد در کشور دسترسی به آمارهای شفاف، به‌روز و مبتنی بر صحت و دقت کافی ضروری است که در حال حاضر در همه این زمینه‌ها مشکلات مهمی احساس می‌شود. در واقع، ارتقای نظام آماری باید در هر سه سطح تهیه، انتشار و استفاده از آمار اجرا شود، اما در حال حاضر، به دلیل مشکلاتی که در آرایه آمارهای رسمی کشور وجود دارد، لازم است نظام آماری آسیب‌شناسی شود. مهم‌ترین چالش‌هایی که در حوزه

بدین ترتیب در این مطالعه، نقش آمار را به‌عنوان عاملی مهم و ضروری در فرآیند توسعه کشور مورد بررسی قرار می‌دهیم و با توجه به موارد یادشده و اهمیت ویژه آمار در تصمیم‌گیری‌های کلان اقتصادی کشور به آسیب‌شناسی نظام آماری کشور و همچنین ناهماهنگی مرکز آمار و بانک مرکزی در آرایه آمارها می‌پردازیم و در نهایت، راهکارهایی را برای بهبود وضعیت ساختار موجود نظام آماری کشور پیشنهاد می‌دهیم.

## ۱- چگونه آمار به سیاست‌گذاران در تصمیم‌گیری‌ها کمک می‌کند؟

آمار و اطلاعات از راه‌های مختلفی بر فرآیند سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری اثر دارد و از این‌رو، ضعف در نظام آماری تبعات سنگینی را برای کشور خواهد داشت. مهم‌ترین راه‌های اثرگذاری نظام آماری بر سیاست‌ها و تصمیمات کشور به شرح زیر است:

الف- آمار و اطلاعات صحیح به شناخت مسایل و مشکلات کمک می‌کند. آمار خوب ما را قادر به شناخت مسایلی مانند بیکاری، فقر، تورم و... می‌کند، اما متأسفانه در حال حاضر مشاهده می‌شود دقت و صحت آمارهای رایج شده در این زمینه‌ها در کشور محدود است و از درجه اعتماد کافی برخوردار نیست و همچنین در آرایه آمارهای داده شده بین سازمان‌های آماری ملی هماهنگی وجود ندارد. این در حالی است که آمار صحیح به‌راحتی می‌تواند تعیین‌کننده روش سیاست‌گذاری‌های صحیح و برنامه‌ها باشد.

ب- اطلاعات آماری برای درک وضعیت موجود و چشم‌اندازی از آینده رشد در صنعت، اشتغال و



همچنین در سال ۱۳۹۲، نرخ رشد گزارش شده از سوی مرکز آمار ایران و بانک مرکزی حدود سه برابر با یکدیگر اختلاف داشت.

جدول ۱- مقایسه رشد اقتصادی اعلام شده توسط مرکز آمار ایران و بانک مرکزی (درصد)

سال	مرکز آمار ایران	بانک مرکزی
۱۳۹۱	-۶/۲	-۵/۸
۱۳۹۲	-۰/۶	-۱/۹
۱۳۹۳	۲/۶	۳
۱۳۹۴	۰/۵	-۱
۱۳۹۵	۱۲/۱	۱۲/۵
۱۳۹۶	۳/۹	۳/۷

مآخذ: مرکز آمار و بانک مرکزی.

جدول ۲- مقایسه نرخ تورم اعلام شده توسط مرکز آمار ایران و بانک مرکزی

سال	مرکز آمار ایران	بانک مرکزی
۱۳۹۱	۲۹/۵	۳۰/۵
۱۳۹۲	۳۲/۸	۳۴/۷
۱۳۹۳	۱۴/۶	۱۵/۶
۱۳۹۴	۱۱/۱	۱۱/۹
۱۳۹۵	۶/۹	۹
۱۳۹۶	۸/۲	۹/۶

مآخذ: مرکز آمار و بانک مرکزی.

همان‌طور که در جدول شماره ۲، ملاحظه می‌شود، آمارهای نرخ تورم اعلامی بانک مرکزی همواره بالاتر از آمارهای مرکز آمار است. همچنین مقایسه تورم ماهیانه اعلام شده از سوی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران طی سال‌های ۱۳۹۷-۱۳۹۵ (آبان) این ناهماهنگی را بین دو مرجع رسمی ارائه‌دهنده آمارهای کشور بهتر نشان می‌دهد (نمودار شماره ۱).

سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد آماری در کشور وجود دارد به تفکیک به صورت زیر است:

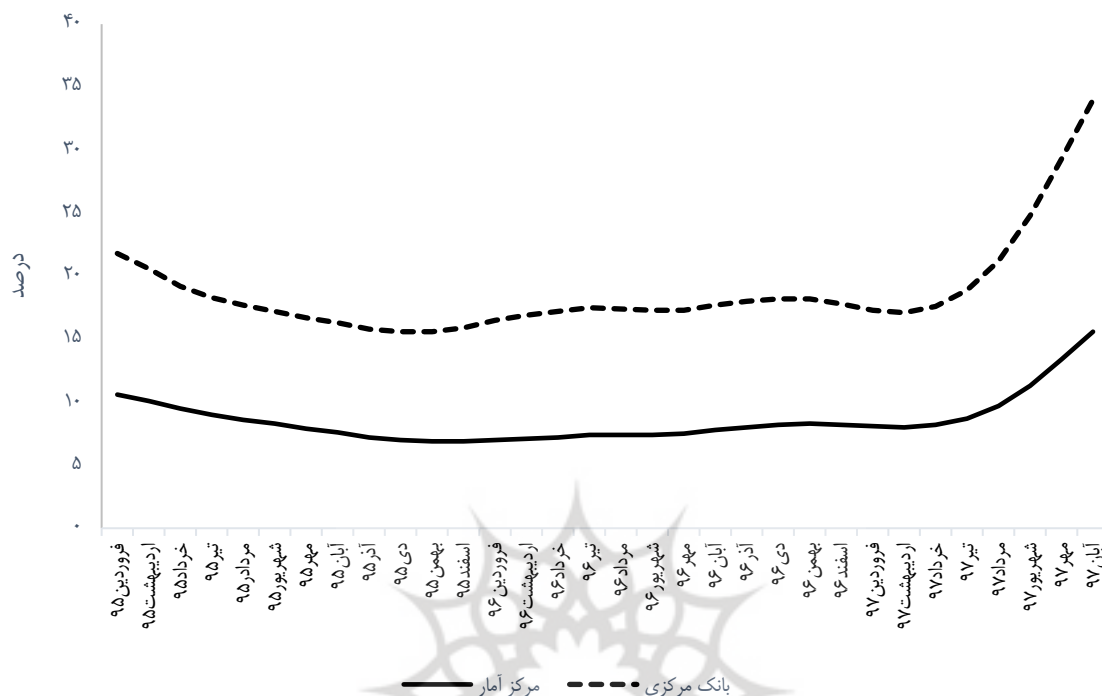
## ۱-۲- ناهماهنگی آمارهای منتشر شده در مراکز

آماري از جمله بانک مرکزی و مرکز آمار ایران ناهماهنگی آمار و ارقام منتشر شده توسط بانک مرکزی و مرکز آمار ایران موجب شده است اطلاعات واقعی و دقیقی در اختیار مردم و سیاست‌گذاران قرار نگیرد و شرایط واقعی مردم به‌درستی درک نشود، به‌طوری که آمار گزارش شده مربوط به تورم مهر ۱۳۹۸ مرکز آمار و بانک مرکزی، دارای اختلاف قابل توجهی بود. آمار مربوط به درصد تغییر تورم مهر نسبت به ماه قبل از سوی مرکز آمار در حالی ۱/۷ درصد گزارش شد که این آمار از سوی رییس کل بانک مرکزی ۰/۶ درصد اعلام شد. بنابراین، تقریباً حدود سه برابر اختلاف بین آمارهای اعلامی گزارش شده وجود دارد. در این شرایط چگونه می‌توان شرایط مردم را به‌درستی درک و سیاست‌گذاری‌ها و تصمیم‌گیری‌های درست را اتخاذ کرد؟

همان‌طور که در جدول‌های شماره ۱ و ۲، ملاحظه می‌شود، مقایسه آمارهای رشد اقتصادی و نرخ تورم طی سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۶ نشان می‌دهد که در هیچ‌یک از سال‌ها آمارهای یکسانی منتشر نشده است و در برخی از سال‌ها اختلافات زیادی در آمارهای ارائه شده از سوی این دو نهاد ملاحظه می‌شود؛ برای مثال، در سال ۱۳۹۴، آمارهای منتشر شده از سوی مرکز آمار ایران نرخ رشد اقتصادی مثبت را نشان می‌دهد، در حالی که بانک مرکزی نرخ رشد اقتصادی همان سال را منفی یک درصد اعلام کرده است.

نمودار ۱- مقایسه تورم ماهیانه (تغییرات قیمت نسبت به ماه مشابه سال قبل) اعلام شده توسط بانک مرکزی و مرکز

### آمار ایران



مآخذ: مرکز آمار و بانک مرکزی.

وجود آمار و اطلاعات دقیق و شفاف از میزان ثروت خانوارها یکی از الزام‌های اساسی در اجرای موفق قانون بود و به همین دلیل، هنگامی که دولت دهم تصمیم به اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها گرفت، نبود اطلاعات دقیق و شفاف از وضعیت ثروت خانوارها موجب ناکارآمدی بیشتر در اجرای این قانون شد، به گونه‌ای که فقدان اطلاعات مورد نیاز باعث شد شناسایی افراد نیازمند و غیرنیازمند امکان‌پذیر نباشد. در واقع، در تمام نظام‌های اقتصادی دنیا، یارانه یک پرداخت انتقالی به شمار می‌آید که دولت‌ها می‌کوشند با استفاده از آمار و اطلاعاتی که در اختیار دارند از دهک‌های بالای درآمدی تحت عنوان مالیات یا عوارض، منابعی را دریافت و این

یادآوری می‌شود، دلیل مقایسه آمارها تا آبان ۱۳۹۷ به این سبب است که دولت انتشار آمارهای تورم از سوی بانک مرکزی را ممنوع اعلام کرد و در حال حاضر تنها مرکز آمار حق انتشار آمار رسمی مربوط به تورم را دارد. البته، به نظر می‌رسد عدم انتشار آمار تورم و رشد اقتصادی توسط بانک مرکزی تصمیمی است که می‌تواند دسترسی به آمارهای شفاف و دقیق‌تر را با مشکل روبه‌رو کند.

### ۲-۲- صحت و دقت کم آمارها و اطلاعات

برنامه‌ریزی صحیح بدون دسترسی به آمار و اطلاعات واقعی امکان‌پذیر نیست و آمار و اطلاعات واقعی یکی از پیش‌شرط‌های ضروری و اصلی برنامه‌ریزی در کشور است؛ برای نمونه، در هدفمندکردن یارانه‌ها



دهک اول و ۴/۷ درصد از هزینه‌های دهک دهم را پوشش می‌داد، این در حالی بود که در سال ۱۳۹۷ یارانه نقدی دهک اول و دهک دهم به ترتیب حدود ۱۷/۵ و ۱/۲ درصد از هزینه‌ها را پوشش می‌داد. براساس این، در حال حاضر یارانه نقدی بیشترین کاهش را (از ۶۳ درصد به ۱۷/۵ درصد) در پوشش هزینه‌های دهک‌های کم‌درآمد داشته است. عدم حذف یارانه دهک‌های پردرآمد و پرداخت یکسان یارانه به همه اقشار جامعه به دلیل فقدان اطلاعات دقیق و شفاف از وضعیت ثروت خانوارها موجب ناکارآمدی بیشتر در اجرای این قانون شد.

منابع را به طبقات پایین و دهک‌های اول، دوم و سوم درآمدی پرداخت کنند، اما به دلیل فقدان این اطلاعات و عدم شناسایی میزان درآمد و ثروت سرپرستان خانوارها، اجرای طرح هدفمندسازی یارانه‌ها با ناکارآمدی در تفکیک خانوارهای پردرآمد و کم‌درآمد همراه و یارانه به تمام افراد پرداخت شد که این مسئله باعث شد هدفمندسازی یارانه‌ها از معنا و مفهوم اصلی خود دور شود. همان‌طور که در جدول شماره ۳، ملاحظه می‌شود، در سال ۱۳۸۹ و در ابتدای اجرای هدفمندسازی یارانه‌ها، یارانه نقدی، حدود ۶۳ درصد از هزینه‌های

جدول ۳- سهم یارانه نقدی در پوشش هزینه دهک‌های مختلف در سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۷ (درصد)

سال	دهک اول	دهک دوم	دهک سوم	دهک چهارم	دهک پنجم	دهک ششم	دهک هفتم	دهک هشتم	دهک نهم	دهک دهم
۱۳۸۹	۶۳/۶	۳۳/۱	۲۶/۰	۲۱/۳	۱۸/۳	۱۵/۳	۱۲/۸	۱۰/۶	۸/۰	۴/۷
۱۳۹۰	۴۸/۵	۲۵/۸	۲۰/۸	۱۷/۱	۱۴/۸	۱۲/۵	۱۰/۵	۸/۷	۶/۶	۳/۹
۱۳۹۱	۴۰/۲	۲۱/۲	۱۶/۹	۱۴/۰	۱۲/۲	۱۰/۳	۸/۶	۷/۱	۵/۴	۳/۰
۱۳۹۲	۳۰/۹	۱۶/۶	۱۳/۳	۱۰/۹	۹/۵	۸/۰	۶/۷	۵/۵	۱/۴	۲/۲
۱۳۹۳	۲۷/۹	۱۴/۸	۱۱/۷	۹/۷	۸/۴	۷/۰	۵/۸	۴/۸	۳/۶	۱/۸
۱۳۹۴	۲۵/۴	۱۳/۸	۱۰/۹	۹/۰	۷/۷	۶/۵	۵/۴	۴/۴	۳/۲	۱/۸
۱۳۹۵	۲۳/۱	۱۲/۳	۹/۹	۸/۱	۷/۰	۵/۹	۴/۹	۴/۰	۲/۹	۱/۵
۱۳۹۶	۲۱/۴	۱۱/۴	۹/۱	۷/۵	۶/۵	۵/۵	۴/۵	۳/۷	۲/۷	۱/۵
۱۳۹۷	۱۷/۵	۹/۲	۷/۴	۶/۱	۵/۳	۴/۴	۳/۶	۳/۰	۲/۲	۱/۲

مأخذ: مرکز آمار ایران.

## ۲-۳- به‌روز نبودن آمارها و اطلاعات

یکی از ویژگی‌هایی که به اطلاعات آماری اعتبار می‌بخشد، به‌موقع بودن آن است. براساس قانون، تمام وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های اجرایی ملزم به آرایه آمار و اطلاعات شفاف هستند، این در حالی است که

بیشتر آمارهای گزارش شده توسط مرکز آمار ایران از فضای اقتصادی کشور تا سال ۱۳۹۷ و بسیاری از آمارهای گزارش شده توسط بانک مرکزی مربوط به سال ۱۳۹۶ یا سال‌های قبل‌تر از آن است؛ برای مثال، آخرین آمار مربوط به جدول داده-ستانده مربوط به

نمی‌دانند، به همین دلیل، فکر می‌کنند آمارهای مورد نیاز آنها موجود نیست؛ برای مثال، آمار و داده‌های ماهانه پایه پولی در سایت بانک مرکزی به صورت تفصیلی و تفکیک شده موجود نیست و مصرف‌کننده آمار باید با مراجعه به قسمت گزیده آمارهای اقتصادی، بخش پولی و بانکی و در قسمت خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های نظام بانکی با استفاده از تعریف پایه پولی آن را به صورت زیر استخراج نماید:

اسکناس و مسکوک در دست اشخاص + اسکناس و مسکوک نزد بانک‌ها = سکه و اسکناس در گردش

بنابراین:

مجموع سپرده‌های قانونی و دیداری + اسکناس و مسکوک نزد بانک مرکزی - کل مبلغ اسکناس و مسکوک = پایه پولی

اما در صورت عدم اطلاع از نحوه محاسبه به این نتیجه می‌رسند که آمارهای مورد نیاز آنها به صورت ماهانه موجود نیست.

#### ۲-۶- عدم دسترسی آسان به آمار و اطلاعات

نظام آماری کشور باید به صورت یک منبع اطلاعاتی به شکل آسانی در خدمت مردم باشد و آمارهای مورد نیاز را در خدمت همه متقاضیان قرار دهد. هرچه دسترسی متقاضیان به نظام آماری محدودتر باشد، کارایی آن کمتر خواهد شد؛ برای مثال، آمار و داده‌های مربوط به بخش مالی و بودجه که شامل وضعیت بودجه عمومی دولت و درآمدهای مالیاتی دولت است، از آذر ۱۳۹۷ دیگر در سایت بانک مرکزی منتشر نشده است؛ بنابراین، عدم شفافیت در اعلام منابع و مصارف بودجه، استفاده‌کنندگان از آمار را با محدودیت مواجه می‌سازد.

سال ۱۳۹۰ بوده که حاکی از بهنگام نبودن آمار و ارقام منتشر شده توسط مرکز آمار و بانک مرکزی است. عدم ارایه آمار و اطلاعات شفاف و به‌روز در واقع، دو آسیب عمده در جامعه دارد:

الف- حساسیت نسبت به وضعیت واقعی اقتصاد کشور ایجاد نمی‌شود.

ب- سیاست‌گذاری با اتکاب به آمارهای نامشخص می‌تواند کشور را با مشکلات عدیده‌ای مواجه کند. بدون تردید جبران خسارت‌های ناشی از این وضعیت بسیار دشوار است.

#### ۲-۴- عدم انتشار آمارهای رسمی به دلیل تحریم‌ها

برخی آمارهای گزارش شده توسط بانک مرکزی و مرکز آمار ایران به دلیل تحریم‌های آمریکا علیه ایران منتشر نمی‌شود؛ برای نمونه، انتشار آمار تجارت خارجی کشور از جمله وظایف گمرک است، اما به دلیل تحریم‌های آمریکا علیه ایران تنها کلیاتی درباره صادرات و واردات آورده می‌شود و جزئیاتی مانند کشورهای طرف تجارت و میزان تبادل با آنها از ابتدای سال ۱۳۹۸ منتشر نشده است. همچنین داده‌های مربوط به صادرات نفت کشور و میزان سرمایه‌گذاری خارجی از جمله داده‌هایی هستند که با خارج شدن آمریکا از برجام و شروع تحریم‌های آمریکا در هیچ سایت رسمی مراکز آماری منتشر نشده است.

#### ۲-۵- در دسترس نبودن آمارها به صورت تفصیلی

و تفکیک شده

مصرف‌کنندگان آمار در بسیاری از موارد به دلیل در دسترس نبودن آمارها به صورت تفصیلی و تفکیک شده تعاریف و مفاهیم آمار مورد نیاز خود را



## ۷-۲- فقدان برنامه‌ریزی فعالیت‌های آماری

مجموعه مرکز آمار ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و واحدهای تولید آمار سایر دستگاه‌ها، به دلیل شفاف نبودن نوع و جهت رابطه بین فعالیت‌هایشان با یکدیگر، ارتباطی هماهنگ با هم ندارند و در قالب اصول و قواعد یکسان و متمرکز عمل نمی‌کنند و از این رو، مجموعه‌ای به نام نظام آماری را تشکیل نمی‌دهند؛ عامل اصلی این ناهماهنگی، نبود نظام تصمیم‌گیری حاکم بر مجموعه فعالیت‌های این دو نهاد آماری است که تعیین سهم وظایف هریک از آنها را با مشکل مواجه کرده است.

برنامه‌ریزی صحیح بدون دسترسی به آمار و اطلاعات واقعی امکان‌پذیر نیست و آمار و اطلاعات واقعی یکی از پیش‌شرط‌های ضروری و اصلی برنامه‌ریزی در کشور است.

ضروری در برنامه‌ریزی‌ها به شمار می‌آید. این در حالی است که بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد در کشور ما نقش و اهمیت آمار در حکمرانی ملی به درستی تبیین نشده است. از آنجا که برخی از تولیدکنندگان آمار براساس تعاریف و مفاهیم گوناگون و براساس تشخیص خود به انتشار آمار اقدام می‌کنند، آمارهای تولید شده در کشور متناسب با نیازها نیستند؛ از این رو، کارایی لازم را در بهره‌برداری به منظور تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری ندارند؛ همچنین ناهماهنگی آمار و ارقام منتشر شده توسط بانک مرکزی و مرکز آمار ایران موجب شده است اطلاعات واقعی و دقیقی در اختیار مردم و سیاست‌گذاران قرار نگیرد و شرایط واقعی مردم به درستی درک نشود. از سویی، به دلیل عدم آرایه آمار و اطلاعات شفاف و به‌روز، بخش خصوصی نمی‌تواند فعالیت اقتصادی خود و سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی را دنبال کند، بنابراین، بهبود فضای کسب‌وکار در چنین فضای غیرشفافی اتفاق نمی‌افتد، بلکه فضای رانتی و نامولد توسعه می‌یابد.

## ۳- ملاحظات امنیت اقتصادی

نظام آماری و کیفیت بانک‌های اطلاعاتی علاوه بر آنکه به‌عنوان یکی از مهم‌ترین شاخص‌های توسعه‌یافتگی کشورها به شمار می‌رود، پیش‌نیاز تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشورهاست. از این رو، تلاش برای ایجاد یک نظام آماری کارآمد و مؤثر در آرایه آمار و اطلاعات از الزام‌های اولیه و

## نتیجه‌گیری و پیشنهادها

تلاش برای ایجاد یک نظام آماری کارآمد و مؤثر در آرایه آمار و اطلاعات از الزام‌های اولیه و ضروری در برنامه‌ریزی‌ها به شمار می‌آید. آمار صحیح و دقیق به طراحی و تبیین بهتر سیاست‌گذاری‌ها کمک می‌کند. در حال حاضر، مشکلات مهمی در زمینه عدم دسترسی به آمارهای شفاف، به‌روز و مبتنی بر صحت و دقت کافی و ناهماهنگی آمارهای منتشر شده در

آماري وابسته را نمي‌توان هدايت‌کننده توسعه اقتصاد ملي به شمار آورد.

- انتشار به موقع و بهنگام آمارها و امکان مقايسه آمارها با آمارهاي بين‌المللي مي‌تواند به استفاده بهتر از آمار در تصميم‌گيري‌هاي سياسي سياست‌گذاران منجر شود.

مراکز آماری از جمله بانک مرکزی و مرکز آمار ایران احساس می‌شود که متأسفانه موجب شده است به‌رغم فعالیتهای گسترده‌ای که در زمینه اجرای طرح‌های آمارگیری و جمع‌آوری اطلاعات، با صرف وقت و هزینه‌های هنگفت توسط دستگاه‌های مختلف، اجرا می‌شود، تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌های کشور به‌درستی صورت نپذیرد. در واقع، به دلیل فقدان اطلاعات کافی، شرایط واقعی مردم به‌خوبی درک نمی‌شود و از این رو، سیاست‌هایی متناسب با خواست و نیاز مردم اتخاذ نمی‌شود. برای آنکه نظام آماری بتواند کارآمد باشد، لازم است دست‌کم موارد زیر مورد توجه قرار گیرد:

- مدیریت صحیح اطلاعات آماری؛ نظام آماری کشور باید از این توانایی برخوردار باشد که بتواند اطلاعات آماری گردآوری شده توسط سازمان‌های آماری کشور مانند بانک مرکزی و مرکز آمار ایران را به لحاظ محتوا، مدیریت و نظارت کند، اما اگر این نظارت صورت نگیرد، هماهنگی در ارزیابی آمارهای گزارش شده و تأیید دقت اطلاعات ناممکن می‌شود.

- مرکز آمار ایران و سایر نهادهای مرتبط منتشرکننده آمارهای رسمی به‌منظور به‌روز بودن داده‌های منتشر شده و همچنین ارتقای صحت و دقت آمارها بکوشند.

- پرهیز از ملاحظات سیاسی در انتشار آمار؛ نظام آماری باید از استقلال کافی برخوردار باشد، به‌گونه‌ای که توجیه‌کننده سیاست‌های یک سازمان دولتی نباشد. در غیر این صورت، نظام

